

Komisji Episkopatu Polski na jej VI kadencję (poprzednie władze I-V kadencji Sekcji zob. VoxP t. 48, s. 654-665). W tajnym głosowaniu na prezesa Sekcji jej członkowie wybrali ks. prof. dra hab. Mariusza Szrama (KUL), na jej wiceprezesa – ks. dra hab. Norberta Widoka (UO), a na jej skarbnika i sekretarza – ks. prof. dra hab. Henryka Pietrasa SJ (Ignatianum, Kraków). Kadencja tego zarządu Sekcji trwać będzie do 2011 roku.

16. NOWE CZASOPISMO – „PERCORSI AGOSTINIANI”

Augustyniańskie Centrum Kulturowe – Onlus z siedzibą w Rzymie, prowadzone przez Włoską Prowincję Augustynianów, rozpoczyna wydawanie nowego **czasopisma (półrocznika) „Percorsi Agostiniani. Rivista degli Agostiniani d’Italia”** jako środka upowszechniania myśli i duchowości augustyniańskiej we Włoszech; czasopismo ogranicza się do zbierania i prezentowania studiów dotyczących św. Augustyna i tradycji augustyńskich w Italii. Na jego zawartość składać się będą: 1. Prezentacje najnowszej działalności wydawniczej, 2. Studia o św. Augustynie i recepcja jego myśli, 3. Studia dotyczące tradycji historii, architektury, ikonografii, aktualności lub spuścizny szkoły augustyniańskiej ze szczególnym zwróceniem uwagi na Italię, 4. Bibliografie prezentujące artykuły lub książki o świętym Augustynie i tradycji augustyńskiej w Italii, 5. Dział informacji o sympozjach spotkaniach, konferencjach i kongresach naukowych na powyższe tematy, organizowane zwłaszcza we Włoszech. Periodyk ten może zainteresować nie tylko badaczy zajmujących się bezpośrednio św. Augustynem, ale także środowiska uniwersyteckie, instytucje wyższych studiów religijnych, seminaria duchowne, klasztory, biblioteki i inne centra naukowe. Komitet Redakcyjny, na którego czele stoi o. prof. Vittorino Grossi OSA, zaprasza do współpracy wszystkich zainteresowanych powyższą tematyką augustyńską i informowania redakcji o augustyńskich wydarzeniach na własnych terenach na adres: Centro Culturale Agostiniano – Onlus, Via della Scrofa, 80 – 00186 Roma; tel. / fax: 06. 68.75.995; e-mail: centroculturale@agostiniani.it; Direttore della rivista Pasquale Cormio OSA, Convento S. Agostino in Campo Marzio, Via della Scrofa, 80 – 00186 Roma, tel.: 06/68801962; cell. 339/4914193. e-mail: p.cormio@tiscali.it.

17. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika zorganizował w Toruniu w dniach 22-24 maja 2007 r. **interdyscyplinarną konferencję naukową na temat: *Genesis 1-3: teologia – antropologia – kosmologia (inspiracje, recepcje, analizy)***. Wśród 43 wygłoszonych w ciągu trzech dni obrad prelekcji znalazło się też kilka następujących o tematyce wczesnochrześcijańskiej: ks. prof. dr hab. K. Bardski (UKSW) – *Stworzenie Ewy (Rdz 2, 18-24) jako wczesnochrześcijańska alegoria narodzin Kościoła*; o. dr hab. M. Paczkowski OFM (UMK) – *Problemy hermeneutyczne w homiliach „In Hexaemeron” Bazylego Wielkiego*; dr J. Zieliński (UWr) – *Koncepcja creatio ex nihilo na podstawie apologetów chrześcijańskich odnośnie Genesis 1-3*; ks. dr K. Basiuk (UŚ) – *Człowiek – obrazem Boga. Rdz 1, 25-27 w kontekście Starego i Nowego Testamentu*; dr W. Szczerba (Ewangelikalna Wyższa Szkoła

Teologiczna) – *Podwójne stworzenie a soteriologia Grzegorza z Nyssy*; prof. dr R. Dulskis (Uniw. Vytautas, Litwa) – *Upadek człowieka i skutki grzechu w tradycji prawostawnej*; dr L. Krusiński (UMCS) – *Księga Genesis w komentarzach św. Augustyna*; dr R. Misiak (USz) – *Helleńsko-hebrajskie początki konceptualizacji problematyki grzechu pierwotnego*.

18. Również w programach dwóch ostatnich Studenckich Konferencji Starożytnych znalazły się prelekcje o tematyce wczesnochrześcijańskiej. **Podczas II Studenckiej Konferencji Starożytnej, zorganizowanej** 11-13 maja 2006 r. w **Toruniu** przez Koło Starożytne przy MISH UW i Koło Naukowe Antycznej Filozofii UMK **na temat: *Formy organizacji życia społecznego w starożytności***, wygłoszono 42 prelekcje, a wśród nich następujące związane z problematyką wczesnochrześcijańską: prof. Wipszycka-Bravo (UW) – *Rewolty w późnoantycznej Aleksandrii*; A. Izdebski (UW) – *Późnoantyczny welfare. Troska biskupów i mnichów o los doczesny swoich społeczności w Italii i Noricum V-VI wieku*; K. Kornak (UZ) – *Kościół gocki w okresie rewolty Gainasa*; A. Mitzner (UW) – *Prawa platońskie i reguły zakonne – formy organizacji życia mistycznego*; A. Paluch (UJ) – *O społecznym tle mistycznych prądów starożytnego judaizmu na podstawie „Pieśni Ofiary Szabatowej” i „Hechalt Rabbati”*. *Próba zarysowania linii Qumra – mistyka Merkawy*; P. Piwowarczyk (UŚ) – *Charakterystyka i konsekwencje antynomizmu zachowań proroków w gminie wczesnochrześcijańskiej w tekście „Didache”*; A. Sterczyńska (UW) – *Kondycja chrześcijanina w życiu doczesnym w refleksji św. Augustyna*; Z. Zielińska (UŚ) – *Emesa rzymska, Rzym emesański*.

Podczas III Studenckiej Konferencji Starożytnej zorganizowanej 10-12 maja 2007 r. **na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach** przez Koło Starożytne przy Kolegium MISH UW, Koło Naukowe WolnoMISHlicieli UŚ, Koło Naukowe Antycznej Filozofii UMK oraz Studenckie Koło Naukowe Teologów UŚ **na temat: *Religie w świecie antycznym***, wygłoszono 36 prelekcji, a wśród nich następujące związane z chrześcijaństwem starożytnym: ks. prof. W. Myszor (UŚ) – *Ezoteryzm gnostyków*; A. Izdebski (UW) – *Biskup wobec barbarzyńców, barbarzyńcy wobec biskupa – mechanizmy kontaktów w Italii V-VI wieku*; D. Jasiński (UMK) – *Święci Szaleni w późnoantycznym chrześcijaństwie*; M. Kocikowski (UKSW) – *Zbawcza wartość Krwi Chrystusa według autora Listu do Hebrajczyków*; Ł. Kościółek (PAT) – *Rawenna Teodoryka Wielkiego. Kultura, religia, architektura*; B. Marciniak (UW) – *Wizje rajy i Boga w „Passio Perpetuae et Felicitatis”*; P. Miech (UŚ) – *Religijny wymiar filozofii u Platona*; A. Nowak (UW) – *Chrześcijaństwo a manicheizm w Afryce Północnej IV wieku*; J. Oko (UŚ) – *Duchowieństwo w postanowieniach synodu w Orange z 511 roku*; A. Puszkow (UŚ) – *Pojęcie religijności u Platona*; A. Stępień (UAM) – *Konflikty religijne w Aleksandrii V wieku i śmierć Hypatii*; R. Toczko (UMK) – *Euzebiusza interpretacja rządów Konstantyna*; A. Walkiewicz (UJ) – *Idee gnostyckie w systemie Orygenesza*; A. Wieczorek (UJ) – *Mandeizm a chrześcijaństwo: postać Jana Chrzyciela*; P. Włas (PAT) – *Polityka religijna Justyniana w Rawennie*; Z. Zielińska (UŚ) – *Walka ze zwyczajem składania ofiar z ludzi w Biblii hebrajskiej*; J. Ziółkowski (UW) – *Koncepcja boga osobowego w filozofii*

stoickiej; Ł. Toboła (UAM) – *Horyzont Credo: JHWH a początki teologii chrześcijańskiej*; P. Piwowarczyk (UŚ) – *Charakterystyka i uzasadnienie amoralizmu u karpokracjan*; A. Barańska (UW) – *Teologia na ulicach – rozruchy miejskie w Konstantynopolu jako element dysputy teologicznej*. Niektóre z materiałów zostały opublikowane przez Wydawnictwo Poznańskie pod tytułami konferencji (2006 i 2007).

19. W dniach 5-7 maja 2006 r. odbyło się w Kazimierzu Dolnym n. Wisłą (w Domu Pracy Twórczej KUL) I Seminarium Kazimierskie, zorganizowane przez Katedrę Prawa Rzymskiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II na temat: ***Wokół problematyki małżeństwa w prawie rzymskim***, z okazji 50. rocznicy śmierci ks. prof. KUL Henryka Insadowskiego (1888-1946), autora znanej monografii: *Rzymskie prawo małżeńskie a chrześcijaństwo* (Lublin 1935). Wśród 9 wygłoszonych na tej konferencji prelekcji kilka nawiązywało do tematyki wczesnochrześcijańskiej: ks. K. Burczak – *Małżeństwo w prawodawstwie synodów galijskich IV-VII wieku*; D. Ciuła – *Najstarsze przyczyny rozvodu w prawie rzymskim*; J. Gołębiowska – *Przysporzenia majątkowe w stosunkach konkubenckich w ustawodawstwie Justyniana*; S. Józwiak – *Uwagi św. Augustyna o małżeństwie i rodzinie rzymskiej*; M. Wójcik – *Wstąpienie do klasztoru jako przyczyna ustania małżeństwa w prawie justyniańskim*. Materiały tej konferencji zostały już opublikowane w Wydawnictwie KUL (Lublin 2007) pod jej tytułem i redakcją A. Dębińskiego i M. Wójcik.

Warto tu też dodać, że ta sama Katedra Prawa Rzymskiego KUL organizuje w dniach 24-26 X 2008 r. również w Kazimierzu Dolnym n. Wisłą konferencję naukową pt. ***Christianitas et romanitas Stanisłao Płodzień (1915-1962) in memoriam***. Planowana tematyka konferencji obejmować będzie, według jej organizatorów, szeroko rozumianą problematykę, również wczesnochrześcijańską, z zakresu wzajemnego oddziaływania kultury prawa rzymskiego i chrześcijaństwa.

20. W dniach 13-15 maja 2007 r. odbyła się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II szósta już z kolei ogólnopolska konferencja naukowa, zorganizowana przez Katedrę Prawa Rzymskiego KUL, Katedrę Prawa Rzymskiego UMCS i Zakład Historii Starożytnej UMCS, tym razem na temat: ***Salus rei publicae suprema lex. Ochrona interesów państwa w prawie karnym starożytnej Grecji i Rzymu***. Spotkali się na niej głównie historycy starożytni, filologowie klasycyści i prawnicy z całej Polski, których przedmiotem dociekań były zasady ochrony interesu państwa w starożytności, zwłaszcza w starożytnej Grecji i Rzymie. Wśród 22 wygłoszonych podczas 6 sesji prelekcji znalazło się również kilka związanych w jakiś sposób z problematyką wczesnochrześcijańską: J. Ciecieląg – *Crimen laesae maiestatis? Za jakie przestępstwo został skazany Jezus przed sądem Poncjusza Piłata?*; A. Dębiński – *Herezja jako przestępstwo prawa rzymskiego*; P. Kołodko – *Chłosta jako dodatkowy środek karny zaostrzający dolegliwość właściwej kary*; M. Kuryłowicz – *D. 48, 24: De cadaveribus punitorum. Prawo rzymskie o zwłokach osób skazanych za przestępstwa przeciwko państwu*; J. Misztal-Konecka – *Czy w starożytnym Rzymie incestum było przestępstwem przeciwko państwu?*; A. Pawłowska – *Samobójstwo na polecenie cesarza jako sposób wykonania kary śmierci*; P. Sadowski – *Privilegium fori ducho-*

wieństwa w konstytucjach cesarskich IV wieku; B. Sitek – „*Incendium fecerint*”. *Przyczynek do studiów nad przestępstwem podpalenia w prawie rzymskim*. Również materiały z tej konferencji zostały już opublikowane pod jej tytułem przez Wydawnictwo KUL (Lublin 2007). Warto tu też przypomnieć tytuły pierwszych pięciu konferencji, zorganizowanych wspólnie przez powyższe akademickie instytucje: *Kara śmierci w starożytnym Rzymie* (1994), *Prawo karne w starożytnym Rzymie* (1993), *Religia i prawo karne w starożytnym Rzymie* (1997), *Crimina et mores. Prawo karne i obyczaje w starożytnym Rzymie* (2000), *Contra leges et bonos mores. Przestępstwa obyczajowe w starożytnej Grecji i Rzymie* (2004).

21. Komisja Bizantynologiczna Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN (KNoKA PAN) **przewidziała w roku 2007 dwa posiedzenia** z następującymi prelekcjami: 26 maja 2007 w Collegium Novum UJ w Krakowie: dr hab. J. Smorąg-Różycka (UJ) – *Dyptych Stylichona*; prof. dr hab. A. Łukaszewicz (UW) – *Na peryferiach Bizancjum. O pewnym znalezisku epigraficznym po 20 latach (w stronę racjonalnej interpretacji)*; 24 listopada 2007 w Collegium Historicum UAM w Poznaniu: Peter Soustal (Österreichische Akademie der Wissenschaften) – *Südöstlichen Makedonien, Land im Vorfeld des Heiligen Borges Athos. Überlegungen zur historischen Geographie der byzantinischen Provinzen Thessalonike und Strymon*; prof. dr hab. M. Salamon (UJ) – *Między Barbaricum a Cesarstwem w dobie upadku świata antycznego. Durostorum w VI-VII wieku*.

22. Sanktuarium św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowym i obchodzonego z tej okazji Roku św. Michała Archanioła, Księża Michalici organizują w dniach 26-27 IX 2008 r. w Miejscu Piastowym interdyscyplinarną konferencję naukową pt. **Święty Michał Archanioł**, złożoną, aż z 5 odsłon: 1. Rodowód (12 prelekcji), 2. Promieniowanie (20 prelekcji), 3. Protektor (5 prelekcji), 4. W sztuce (11 prelekcji), 5. W innych wierzeniach. Przewidziano w nich również kilka prelekcji o tematyce wczesnochrześcijańskiej, jak: *Św. Michał w literaturze międzytestamentalnej i apokryficznej*, *Św. Michał Archanioł w pismach z Qumran*, *Św. Michał w „Pasterzu” Hermasa*, *Św. Michał Archanioł w pismach Ojców Kościoła*, *Pozycja Michała Archanioła w teologii i kulturze bizantyńskiej*, *Michał Archanioł w gnostycyzmie i pismach z Nag Hammadi*, *Najstarsze malowidła i posągi św. Michała Archanioła*. Organizatorzy obiecują, że wszystkie materiały z tej konferencji, także te nie wygłoszone, zostaną opublikowane w 2009 r. przez Wydawnictwo Michalineum.

23. Podczas VIII Kongresu Miłosierdzia Bożego w Paryżu rektor Polskiego Seminarium w Paryżu ks. dr J. Grzywaczewski wygłosił 25 II 2006 r. wykład pt. *La foi et le Magistère dans l'Église des premiers siècles*.

24. Instytut Filologii Klasycznej i Kultury Antycznej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego zorganizował w dniach 20-21 IV 2007 r. ogólnopolską konferencję naukową pt. **Ludwika Rychlewska – pionier nauki wrocławskiej, wybitny znawca antyku**, z okazji 90-lecia jej urodzin. Wśród 22 wygłoszonych na niej

prelekcji znalazła się jedna o tematyce wczesnochrześcijańskiej: prof. dr hab. S. Stabryła (Kraków) – *Rewokacje biblijne w „Peristephanon” Prudencjusza.*

25. W dniach 19-22 IX 2007 r. obradowało w Kudowej Zdroju („Willa Diament”) ósme już z kolei międzynarodowe **Kolokwium Platonijskie – Protagoras**, zorganizowane przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego. Wśród 20 wygłoszonych na nim prelekcji na temat różnych aspektów platońskiego *Protagoras* nie było bezpośrednich nawiązań do tematyki wczesnochrześcijańskiej. Podczas wcześniejszych siedmiu kolokwium przeanalizowano już następujące dialogi platońskie: *Timaeus* (2000), *Parmenides* (2001), *Sophista* (2002), *Philebus* (2003), *Agrapha dogmata* (2004), *Thaetetus* (2005) i *Gorgias* (2006), które bez wątpienia miały większy wpływ na myśl patrystyczną.

26. W dniach 8-10 IV 2008 r. Katedra Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej Wydziału Filozofii KUL organizuje w Lublinie międzynarodowe **symposium jubileuszowe** pt. **700-lecie śmierci błog. Jana Dunsza Szkota († 1308)**. Wśród 57 przewidzianych w programie prelekcji brak jest niestety jakiegokolwiek specjalnej patrystycznej, choć Ojcowie Kościoła będą zapewne wielokrotnie cytowani w wielu z nich, zwłaszcza w poświęconych jego teologii i filozofii.

27. W związku z dziewięćdziesiątą rocznicą powołania do życia na nowopowstałym wówczas Uniwersytecie w Poznaniu Katedry Historii Starożytnej – pierwszej w Odrodzonej Polsce, której twórcą był prof. Ludwik Piotrowicz, późniejszy autor książki „Kult panującego w starożytności” (Poznań 1922), Zakład Historii Społeczeństw Antycznych IH UAM organizuje początkiem grudnia 2009 r. okolicznościową jedno- lub dwudniową **konferencję naukową** pt. **Kult panującego w starożytności. Historia starożytna w Polsce 1919-2009**. Ponieważ w 2009 r. przypadnie również pięta rocznica śmierci wybitnego znawcy dziejów idei i religii świata antycznego śp. Lesława Morawieckiego, organizatorzy pragną tę konferencję dedykować pamięci tych dwóch wybitnych znawców historii starożytnej. Obrady konferencji toczyłyby się w obrębie dwóch problemów: 1. Kult panującego w starożytności: władza a kult religijny w świecie grecko-rzymskim, 2. Badania nad dziejami starożytnymi w Poznaniu i innych ośrodkach akademickich w Polsce – od roku 1919 po dzień dzisiejszy. Osoby zainteresowane wzięciem czynnego udziału w konferencji proszone są o zgłaszanie tytułów swych wystąpień do 15 X 2008 r. na adres: Zakład Historii Społeczeństw Antycznych IH UAM, ul. św. Marcina 78, 61-809 Poznań, lub e-mail: zhsa@amu.edu.pl.

28. Centrum Starożytnych Studiów Chrześcijańskich na Katolickim Uniwersytecie Australijskim **organizuje w dniach 9-12 I 2008 r. w Melbourne** piątą już z rzędu międzynarodową konferencję naukową, na temat: **Modlitwa i duchowość w starożytnym Kościele** (*Prayer and Spirituality in the Early Church*), które znajdują swój wyraz w prywatnej i publicznej modlitwie, liturgii, sztuce, muzyce i w całym życiu starożytnych chrześcijan. Tematyka ta zainteresuje zapewne teologów, liturgistów,

historyków, bibliistów oraz badaczy wczesnochrześcijańskiej duchowości, ascetyzmu i monastycyzmu.

29. W skład 42 osób wybranych w ogólnopolskim głosowaniu **do Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej Polskiej Akademii Nauk** (= KNoKA PAN) na kadencję 2007-2010 **weszło 3 patrologów**: ks. prof. dr hab. Stanisław Longosz (KUL), ks. prof. dr hab. Józef Naumowicz (UKSW) i ks. prof. dr hab. Marek Starowieyski (UW). Komitet ten, którego przewodniczącym został wybrany prof. dr hab. Jerzy Danielewicz (IFK UAM) organizuje comiesięczne spotkania naukowe w Warszawie (III sobota miesiąca), podczas których w roku akademickim 2007/2008 przewidziano następujące prelekcje: prof. dr hab. J. Kolendo – *Kartka z dziejów ziem Polski w starożytności. Ekspansja państwa Maroboda na Północ* (20 X); prof. dr hab. M. Borowska – „Poetyka” fragmentu. *Wokół edycji przekładu fragmentów Eurypidesa* (17 XI); prof. dr hab. H. Podbielski – *O „wzniosłości” według Pseudo-Longinosa „Peri hypsous”* oraz prof. dr hab. R. Chodkowski – *Znaczenie przymiotnika ἀπέδιδλος w „Prometeuszu w okowach” Ajschylosa* (15 XII); ks. prof. dr hab. F. Longchamps de Berier – *Audiat et altera pars. O brakującej kolumnie Pałacu Sprawiedliwości w Warszawie* (19 I 2008); ks. prof. dr hab. M. Starowieyski – *Marcin z Bragi – humanista, mnich, organizator Kościoła w państwie Swewów w VI wieku*, oraz prof. dr hab. K. Myśliwiec – *Sprawozdanie z obchodów 70-lecia polskiej archeologii w Egipcie* (23 II); prof. S. Harrison (Oxford) – *The Laudes Italiae (Georgica II 136-176) and Virgil's new Caesarian epos* (15 III); prof. dr hab. K. Bartol – *Klasyfikacja prozy w autorefleksji Izokratesa* (19 IV); prof. dr hab. R. Chodkowski – *Czy Sofokles znał „Prometeusza w okowach”?*.